

vezetése nehézkes volt, a postapénztárakra terhet rótt az, hogy kétféle bélyeget tartsanak raktáron és tartalékban s ezenfelül a bélyegek előállítására a postának költséget okozott. Ezek az okok, de legfőként a munka, amelyet az egyes küldemények díjazása és felbélyegzése a postától megkívánt, késztették a svéd postát annak mérlegelésére, hogy nem lehetne-e jobb és kevésbé terhes eljárást meghonosítani. Miután az évek hosszú során szerzett statisztikai adatok azt igazolták, hogy a hivatalos küldemények díja állandóan arányban áll a nem hivatalos küldemény díjával, 1920. évi július 1. óta új eljárást léptetett életbe a svéd posta. Ennek fő elvei a következők:

A belföldi hivatalos küldeményeket többé nem díjazzák a tarifa szerint és bélyeget sem ragasztanak rájuk, hanem az egyes érdekelt hatóságok által fizetendő díj az egész bélyegelés bizonyos százalékában van megállapítva. Az arányszámot közös egyetértéssel a postavezérigazgatóság és az érdekelt hatóság, illetőleg a hatóságok legnagyobb része nevében a kincstár, állapítja meg. Az arány megállapítása adott esetekben az uralkodónak döntés végett előterjeszthető. Ez a percentuális szám hatóságonként különböző.

A postának fizetett ez a díj magában foglalja a külföldre szóló küldemények díjait is, amelyek bérmentesítésére használt bélyegekről a számvevőség számol el. A visszaélések elkerülése céljából a feladó hatóságok nevét a cím oldalon nyomtatott szöveggel kell feltüntetni, ami a küldeménynek a hivatalos jelleget megadja. Ha az a felírás kézírással történt, a feladó köteles azt aláírásával hitelesíteni.

Ezt az eljárást úgy a posta, mint az érdekelt felek egyszerűnek és praktikusnak találták és az úgy a posta, mint az igényjogosultak munkáját lényegesen csökkentette.

Ebből a kis tallózásból is láthatjuk, hogy a hivatalos küldemények díjazásának kérdése majdnem mindenütt ugyanazokkal a nehézségekkel találkozunk. A megoldás a legtöbb helyen a díjátalanyságra vezet. Véleményünk szerint azonban a kérdés legigazságosabb és legtökéletesebb megoldása, mint azt előbb is említettük, a bérmentesítőgépek használatának a díjelőlegezés rendszerével való kombinálása lenne. Ez a rendszer, a hivatalokat — tekintve, hogy minden egyes levél díját meg kell fizetniük — takarékososságra szorítaná, a postát pedig minden egyes feladás alkalmával a megérdemelt díjakhoz juttatná.

A távbeszélő berendezési és előfizetési díjak külföldön és nálunk.

Irta: Dr. NAGY SÁNDOR m. kir. postatanácsos.

A különféle ipari és kereskedelmi érdekeltségek, a nagyközönség, de különösen a hírlapok az utóbbi időben koncentrált támadásokat intéznek a magyar posta ellen s állítólagos külföldi példákra hivatkozva, a távbeszélő berendezési, előfizetési és beszélgetési díjaknak a leszállítását követelik.

Nézzünk szembe ezekkel a támadásokkal, mert hiszen nekünk nincsen semmi titkolni valónk. Ellenkezőleg! A hallgatással csak azt érjük

el, hogy a hangulatkeltő cikkek hatása alatt lassankint mindenki elhiszi, hogy nálunk nagyon drága a telefon. A komolytalan frázisokkal szemben, hivatalos adatokat vonultatunk fel s ezek alapján kétségtelenül meg lehet állapítani, hogy nálunk tényleg drága-e a telefon és egyúttal azt is, hogy tulajdonképpen kinek van igaza.

Ez alkalommal a rendelkezésünkre álló svájci, német, angol és osztrák távbeszélő díjszabást hasonlítjuk össze a magyarral, de folytatjuk az összehasonlításokat s fokozatosan sor kerül a többi ország tarifájára is.

A kérdésnek alapos megvilágítására kimutatásokba foglaltuk az egyes államok díjtételeit és hogy a szemléltetés minél teljesebb legyen, a belterületen levő mellékállomás nélküli egyszerű távbeszélő állomás díjait mutatjuk ki.

I. Táblázat.

Új távbeszélő állomások bekapcsolásának költségei.

Magyarország.	Svájc.	Németország.	Angol-ország.	Ausztria.
Vidéki hálózatokban! 80 Pengő, Budapesten és Ujpesten 240 Pengő u. n. belépési díj.	A tényleges építési és berendezési költség.	A tényleges építési és berendezési költség s ezen felül 108 pengő 80 fillér készülék díj.	Nincsenek hivatalos adataink.	Belépési díj: Előfizetős hálózatokban Pengő 1—200 48.54 201—500 56.93 501—2000 72.81 2001—5000 88.99 5001—20.000 113.25 20.000-nél több 161.80 Az első 5 csoportban ha a berendezési költség a belépési díjat meghaladja, akkor a különbözetet az előfizetőnek meg kell fizetnie. A 20.000 előfizetőt meghaladó csoportba tartozó wieni hálózatban ezt a különbözetet csak akkor kell megfizetni, ha a berendezési költség a belépési díj kétszeresét is meghaladja.

Magyarországon a vidéki hálózatokban 80, Budapesten és Ujpesten pedig 240 pengő a berendezési (belépési) díj. Ezen összegért — tekintet nélkül a távbeszélő állomásnak a távbeszélő központtól való távolságára — minden belterületen levő állomást bekapcsolnak még akkor is, ha a postának a bekapcsolás ennél többbe is kerül. Ezt azért vagyok kénytelen hangsúlyozottan kiemelni, mert mindenki azt hiszi, hogy a posta a bekapcsolás alkalmával nyereszkedik. Sajnos nem így van. A posta úgy-

szólván minden egyes új előfizető bekapcsolására ráfizet, mert az átlagszámítás szerint vidéken egy távbeszélő-állomásnak a berendezése — a központi készülékeket és felszereléseket nem számítva — 84 pengő 45 fillérbe, a budapesti hálózatban pedig 585 pengőbe kerül. Egyes kivételes esetben egy-egy előfizetőnek a bekapcsolása tényleg csak jelentéktelen költségbe kerül, de egy másik állomás bekapcsolásánál felmerülő több költség ezeket a kivételes eseteket alaposan ellensúlyozza.

A magyar posta az átalányösszegben megállapított belépési díjba a távbeszélőkészülék árát is beszámítja és azt minden esetben díjmentesen bocsátja az előfizető rendelkezésére.

Svájcban az előfizetőnek a tényleges építési és berendezési költséget kell megfizetni, — ami tekintettel az ottani nehéz terepviszonyokra és arra, hogy az építéshez és berendezéshez szükséges minden anyagot és készüléket külföldről kell behozni — jóval többet teszi ki, mint a mi belépési díjünk.

Ehhez járul még, hogy a svájci posta a hálózat nagysága szerint megállapított 2, 3, illetőleg 5 kilométert meghaladó előfizetői áramkör minden 100 métere után még évi 6 pengő 72 fillér pótdíjat is szed, ami nálunk a belterületen teljesen ismeretlen dolog.

Németországban a felmerülő építési, berendezési munkák és anyagok önköltségi árát számítják fel és azt az előfizetőtől beszedik. A költség-számlát a német posta a fél meghallgatása nélkül állítja össze s az ellen fellebbezésnek helye nincsen. Ezenkívül az 5 km-t meghaladó áramkör után 100 méterenként évi 8 pengő 40 fillér pótdíj esedékes, a távbeszélő készülékért pedig még külön 108 pengő 80 fillér ú. n. készülékdíjat is szednek. Ez a készülékdíj már magában véve is jóval több, mint nálunk vidéki hálózatokban a teljes belépési díj.

Ausztriában az előfizetők száma szerint változik a belépési díj, amely látszólag jóval olcsóbb, mint a miénk s 48 P 54 f-től 161 P 80 fillérig terjed. Azonban itt figyelembe kell venni azt is, hogy az 1—20.000 előfizetőig terjedő hálózatokban, ha a kimutatásban feltüntetett építési és berendezési költség a belépési díjat meghaladja, akkor az előfizetőnek a belépési díj és a tényleg felmerült költség közötti különbözetet is meg kell fizetnie. A 20.000 előfizetőt meghaladó wieni hálózatban az utánfizetés csak akkor kötelező, ha a tényleges építési költség a belépési díj kétszeresét is meghaladja.

Ez a körülmény a látszólagos olcsóságot illuzóriussá teszi, mert hiszen a költségeket az osztrák posta saját maga állapítja meg s a felszámítás ellen felszólalásnak helye nincsen.

Látható mindezekből, hogy az összehasonlított hálózatokban tulajdonképpen a magyar távbeszélő berendezése a legolcsóbb. Az a körülmény, hogy a jelentkező előfizető előre tudja, hogy mennyit kell neki fizetni s utólag tőle a berendezésért semmiféle címen sem szednek díjat, világosan igazolja, hogy az átalányösszegben megállapított berendezési költség nálunk nemcsak nem drágább a külföldiekénél, hanem a valóságban jóval olcsóbb és ezenfelül még célszerűbb is.

Most pedig áttérek a távbeszélő előfizetési és beszélgetési díjakra. Itt az összehasonlítás már jóval nehezebb, mert a bel- és külföldi tarifák rendszere egymástól meglehetősen eltérő.

II. Táblázat.

Előfizetési-, (alap)-, vonalfenntartási- és beszélgetési díjak Magyarországon.**Előfizetési díj:****Vidéki hálózatokban:**

1—100 előfizetővel bíró hálózatokban évi	—	—	—	—	—	72 P.
100-nál több előfizetővel bíró hálózatokban évi	—	—	—	—	—	144 P.
Ezen összegért a helyi forgalomban külön beszélgetési díj nélkül, korlátlan számú beszélgetéseket lehet folytatni.						
Vonalfenntartási díj külterületen 100 méterenként évi	—	—	—	—	—	2.88 P.

Budapesten és Újpesten:

Alapdíj évi	—	—	—	—	—	—	120 P.
Kötelező évi 600 beszélgetés díja	—	—	—	—	—	—	72 P.
Összesen	—	—	—	—	—	—	192 P.
Beszélgetési díj hívásonként	—	—	—	—	—	—	0.12 P.
600 beszélgetésnek a díja az alapidíjjal együtt	—	—	—	—	—	—	192 P.
1000	"	"	"	"	"	"	240 P.
1500	"	"	"	"	"	"	300 P.
2000	"	"	"	"	"	"	360 P.

A budapesti hálózatban vonalfenntartási díj nincsen.

Nálunk ugyanis vidéki hálózatokban, az előfizetési díjért tetszés szerinti, tehát korlátlan számú helyi beszélgetést lehet folytatni anélkül, hogy az előfizetési díjak emelkednének.

Ilyen példátlanul álló nagy kedvezményt a svájci, német, angol és osztrák igazgatások egyike sem ad, mert ott minden egyes beszélgetésért éppen úgy egyenként kell fizetni, mint nálunk a budapesti hálózatban. Nem is szólva arról, hogy amint már fentebb említettem, a külföldi államokban bizonyos meghatározott távolságon túl még a belterületen is külön pótdíjat kell fizetni. (II. Táblázat.)

Budapesten az alapidíjat is figyelembe véve 600 beszélgetés után évi 192 pengő kell fizetni. Vidéki hálózatokban pedig a beszélgetések számára való tekintet nélkül évi 72, illetőleg 144 pengő esedékes. Amint a svájci kimutatásból láthatjuk, ott már a legkisebb hálózatban évi 600 beszélgetés után, a mi díjainknak csaknem a kétszeresét kell fizetni, ami annál is inkább feltűnő, mert nálunk vidéki hálózatokban jóval olcsóbban mindenki annyit beszélhet, amennyit akar. 5000 előfizetőig — ha a korlátlan beszélgetési lehetőséget figyelembe vesszük — még mindig a mi díjszabásunk az olcsóbb, 5000 előfizetőn felül azonban már a svájci tarifa az olcsóbb. Az olcsóság nem jelentékeny s tulajdonképpen csak látszólagos, mert a svájci kis terjedelmű városokat, még sem lehet Budapesttel összehasonlítani, sem területüknek nagyságát, sem az előfizetők számát illetőleg. Kétségtelen ugyanis, hogy egy nagyobb területen fekvő és több előfizetővel rendelkező távbeszélőhálózat fentartása sokkal költ-

III. Táblázat.

Előfizetési-, beszélgetési- és kilométerikus pótdíjak Svájcban.

Előfizetési díj:										
30 előfizetőig a központtól számított 2 km. távolságig évi									67.20 P.	
31—300	"	"	"	"	"	"	"	---	78.40 P.	
301—1000	"	"	"	"	"	"	"	---	89.60 P.	
1001—5000	"	"	"	"	3	"	"	---	100.80 P.	
5000 előfizetőn felül	"	"	"	"	5	"	"	---	112.— P.	
Beszélgetési díj hívásonként									0.11·2 P.	
A 2., 3 illetőleg 5 km.-nél hosszabb áramkör után 100 méterenként évi 6.72 P. pótdíj esedékes.										
		600	1000	1500	2000					
beszélgetés díja az előfizetési díjjal együtt pengőben										
30 előfizetőig	134.40	179.20	235.20	291.20						
300 "	145.60	190.40	246.40	302.40						
1000 "	156.80	201.60	257.60	313.60						
5000 "	168.—	212.80	268.80	324.80						
5000 előfizetőn felül	179.20	224.—	280.—	336.—						

ségebb, mint a kis hálózatoké, méltányos tehát, hogy a felmerülő nagyobb költségekre való tekintettel az előfizetési díjak is magasabbak legyenek. (III. Táblázat.)

A német díjteteleket feltüntető táblázat beszédesen igazolja, hogy mennyivel drágábbak ott úgy az előfizetési, mint a beszélgetési díjak, mint minálunk. A Németországra való gyakori hivatkozás következtében hangsúlyozottan mutatunk rá a rendkívül magas díjakra, melyek különösen a kisebb hálózatokban nagyon is jelentősek.

Míg például nálunk egy 100 előfizetős hálózatban korlátlan számú beszélgetési lehetőség, tehát a telefon teljes kihasználása mellett mindössze évi 72 pengőt kell fizetni, addig Németországban ugyanilyen nagyságú hálózatban már 600 beszélgetés után is 151 pengő 20 fillért, tehát a mi díjszabásunknak több, mint kétszeresét kell fizetni.

A táblázat különben világosan mutatja, hogy a mi díjtételeink kivétel nélkül olcsóbbak, mint a németeké. (IV. Táblázat.)

Az angol díjszabásnak egyik érdekes és nálunk is megfontolandó sajátossága, hogy az üzletekben levő távbeszélő-állomások előfizetési díja jóval olcsóbb, mint azoké, amelyek lakásokban vannak felszerelve.

Az első pillanatra tetszetősnek látszó díjszabás azonban példátlanul álló súlyos díjtételeket tartalmaz. A legkisebb vidéki angol hálózatban évi 600 beszélgetés után, az üzletben levő távbeszélő-állomásért évi 265 P 90 f-t, a lakásban levő állomásért 223 P 90 f előfizetési díjat kell fizetni. Ha figyelembe vesszük, hogy nálunk ugyanilyen hálózatokban korlátlan számú beszélgetésekért is mindössze 72 pengő esedékes, a kis és közép nagyságú hálózatokban azonnal nyilvánvalóvá válik az angol tarifának rendkívüli drágasága. (V. Táblázat.)

IV. Táblázat.

Előfizetési-, beszélgetési- és kilométrikus pót-díjak

Németországban.

Távbeszélő állomások.	A hálózat központjától számított távolság km-ekben.	É v i d i j		
		Tiszta előfize- tési díj	Kötelező évi beszélgetési díj	Összesen
		p e n g ő		
50 előfizetőig	5	50.40	33.60	84.—
51—100 "	5	67.20	50.40	117.60
101-200 "	5	84.—	50.40	134.40
201-500 "	5	100.80	50.40	151.20
501-1000 "	5	109.20	50.40	159.60
1001-5000 "	5	117.60	67.20	184.80
5001-10000 "	5	126.—	67.20	193.20
10001-300000 "	5	134.40	67.20	201.60

A kötelező évi beszélgetések száma:

50 előfizetőig . . . 240 db.

51-1000 " . . . 360 db.

1000 előfizetőn felül . 480 db.

A kötelező beszélgetéseken felül minden egyes helyi beszélgetésnek a díja: 0.14 Pengő.

5 kilométernél hosszabb előfizetői áramkör után 100 méterenként évi 8.40 P. pótdíj esedékes.

	600	1000	1500	2000
	beszélgetés díja az előfizetési díjjal együtt pengőben.			
50 előfizetőig	134.40	190.40	260.40	330.40
100 "	151.20	207.20	277.20	347.20
200 "	168.—	224.—	294.—	364.—
500 "	184.80	240.80	310.80	380.80
1000 "	193.20	249.20	319.20	389.20
5000 "	201.60	257.60	327.60	397.60
10.000 "	210.—	266.—	336.—	406.—
300.000 "	218.40	274.40	344.40	414.40

A legnagyobb hálózatokban a drágaság már arányosabbnak látszik, de mi minden viszonylatban jóval olcsóbbak vagyunk.

Az angol díjszabásnak a horribilis magassága következtében meg lehetőségen elterjedtek a közös vezetékek állomások, amelyeknél egy vonalra

legalább 3 állomásnak kell bekapcsolva lenni. Az ilyen állomások előfizetői jelentékeny összegű díjmérséklésben részesülnek.

A közös vezetékes állomások a mi sajátos viszonyaink között még akkor sem terjednének el, ha az angol tarifánál olcsóbb díjakat is állá-

V. Táblázat.

**Előfizetési-, beszélgetési- és kilométerikus pót-díjak
Angolországban.**

A bekapcsolt állomás neve.	Vidéki hálózatokban		Birmingham, Glasgow, Liverpool, Manchester		L o n d o n	
	A hálózat központjától km-ekben számított távolságig.	Díj pengő- ben.	A hálózat központjától km-ekben számított távolságig.	Díj pengő- ben.	A hálózat központjától km-ekben számított távolságig.	Díj pengő- ben.
Üzletben levő állomás	2.4	196	2.4	210	3.2	224
Lakásban levő állomás	2.4	154	2.4	168	3.2	182
Beszélgetési díj hívásonként 0.11.65 P. A 2.4, illetőleg 3.2 kilométernél hosszabb áramkör után 200 méterenként évi 28 Pengő pótdíj esedékes.						
	600	1000	1500	2000		
	beszélgetés díja az előfizetési díjjal együtt pengőben.					
	V i d é k i h á l ó z a t o k b a n					
	Üzletben levő állomás után	265.90	312.50	370.75	429	
Lakásban levő állomás után	223.90	270.50	328.75	387		
Birmingham, Glasgow, Liverpool és Manchester városokban.						
Üzletben levő állomás után	279.90	326.50	384.75	444		
Lakásban levő állomás után	237.90	284.50	342.75	401		
Londonban.						
Üzletben levő állomás után	293.90	340.50	398.75	457.44		
Lakásban levő állomás után	251.90	298.50	356.75	415.44		

pítanánk meg. A mi lakosságunk ugyanis nem hajlandó üzleti és egyéni titkait másokra is rábízni. Még a központot is szívesen elengedné, ha arra valamilyen lehetőség volna.

VI. Táblázat.

Előfizetési-, beszélgetési- és kilometrikus pót-díjak Ausztriában.

Előfizetőig.	Km. távolságig.	Napi 12 db. maximális hívásig	Napi 13—24 maximális hívásig	Napi 25—40 db. maximális hívásig
		évi előfizetési díj pengőben		
1-50	1	* 48.51	—	—
51-200	1	77.62	—	—
201-500	1.5	97.02	126.13	—
501-2000	2	116.43	164.94	213.45
2001-5000	3	145.53	194.04	291.06
5001-20.000	4	174.64	242.55	368.68
20.000-nél több	6	242.55	378.38	582.12

Az 1, 1.5, 2, 3, 4, illetőleg 6 kilométernél hosszabb előfizetői áramkör után 100 méterenként évi 4.05 P. pótdíj jár.

A *-gal megjelölt hasámban levő díjakért (a vasárnapokat nem véve figyelembe) évi 3600 beszélgetést lehet folytatni. Ez a díja évi 600, 1000, 1500, illetőleg 2000 beszélgetésnek is.

Szándékosan hagytam utóljára Ausztriát, amelynek a mienktől eltérő különleges távbeszélődíjszabása van. (VI. Táblázat.)

Az osztrákoknál a beszélgetéseknek esetenként való számlálása ismeretlen. Az előfizetők napi 12, 13—24 és 25—40 helyi hívásra fizetnek elő. A forgalmat a központ bizonyos meghatározott időközökben ellenőrzi s ha azt állapítja meg, hogy az előfizető több hívást kezdeményezett, mint amennyire előfizetett, akkor a magasabb díjcsoporthoz sorozza.

Az osztrák díjszabás különben 50 előfizetőig olcsóbb, mint a miénk, mert például az ilyen hálózatokban a mi 72 pengőnkkel szemben ott csak 48 pengő 51 fillért fizetnek. 51—100 előfizetőig a mi tarifánk az olcsóbb; 100-tól 2000 előfizetős hálózatokban ismét az osztrák az olcsóbb. 2000—5000 előfizetős hálózatokban a magyar tarifa az olcsóbb. 5000—20.000 közötti előfizetős hálózat nálunk nincsen. A 20.000-en felüli előfizetős hálózatokban látszólag mi vagyunk az olcsóbbak, mert a kötelező beszélgetések után a mi 192 pengőnkkel szemben Ausztriában 245 P 71 fillért kell fizetni. Minthogy azonban Bécsben ezen összegért 3600 beszélgetést lehet folytatni, amiért nálunk 532 pengő volna esedékes, a mi előfizetőink az osztrákokkal szemben hátrányosabb helyzetben vannak.

Nem szabad azonban itt figyelmen kívül hagyni, hogy a mindig dédelgetett osztrák császárváros a béke boldog esztendeiben is jóval előnyösebb helyzetben volt; a háború után pedig az inflációs időben papírpénzekből bőségesen ellátták mindenféle modern távbeszélő berendezés-

sel és kábelekkal, amit mi most csak súlyos áldozatokkal és persze jóval drágábban tudunk elvégeztetni.

Az itt felsorolt adatok és kimutatások önmagukban beszélnek. Nem kívánok azokhoz bővebb kommentárt fűzni. Mindenki láthatja, hogy a magyar távbeszélődíjak a külföldiekkel szemben a legtöbb esetben olcsóbbak.

Biztos vagyok benne, hogyha az érdekeltek ezeket a hivatalos adatokat megnézik, a külföldi példákra való hivatkozásoknál óvatosabban fognak eljárni.

Rá akarok itt még mutatni arra is, hogy téves az a hiedelem, hogy a díjleszállítás után a forgalom emelkedés következtében nemcsak, hogy nem csökken, hanem emelkedik a posta jövedéki bevétele. Az eddigi tapasztalatok kétségtelenül bebizonyították, hogy ez ellenkezik a tényekkel. A német posta egymásután több ízben megállapította, hogy a díjleszállítás nem hozta meg a hozzáfűzött várakozásokat és ennek következtében súlyos anyagi károsodást okozott.

Ilyen tapasztalatokat azonban sajnos mi is bőségesen szereztünk. E helyen csak a Budapest és a Budapest körül 15 kilométeres körzetbe eső községek közt indított távbeszélgetések díjainak leszállítására utalok. Ebben az ú. n. 0 díjövben ugyanis 1927 január 1. előtt a 3 perces beszélgetésnek a díja 96 fillér volt, amelyet a jelzett időponttól 80 fillérre szállítottak le. Az 1926. év első 10 hónapjában 48495 ilyen beszélgetés indult Budapestről, amely után 4,655.520 pengő díjat szedtek be. Az 1927. évben ugyanezen idő alatt 52.887 beszélgetést kezdeményeztek, amely után 4,230.960 pengőt számoltak el. A beszélgetések száma tehát a 10 hónap alatt 4392-vel emelkedett ugyan, de ennek dacára is 424.560 pengő volt a magyar posta vesztesége.

Igy fest tehát gyakorlatban a díjleszállítás. A magyar posta vezetősége eddig szinte példátlan erőfeszítéssel és súlyos anyagi áldozatokkal modernizálja a telefont. Az egész hálózat rekonstrukciója, a föld felett haladó áramköröknek kábelebbe való fektetése s a központoknak az automatizálása óriási összegekbe kerül.

A posta mint üzem saját bevételeiből tartja fenn magát, úgy kell tehát gazdálkodnia, mint bármelyik magánvállalatnak. Díjtételeinek megállapításánál nem rideg anyagi szempontok, hanem kizárólag a közönség érdeke és az intézet pénzügyi egyensúlya az irányadó. Hiszen a postának nemcsak kulturális, tehát erkölcsi, hanem anyagi érdekei is fűződnek ahhoz, hogy minél több előfizetője legyen, illetőleg minél többen vegyék igénybe a telefont. Nem lehet tehát modern gondolkozású vezetőiről feltételezni azt, hogy aránytalanul drága tarifáival elriassza a közönséget. Béke idején annak a budapesti előfizetőnek, aki a legkevesebbet beszélt évi 300 aranykoronát kellett fizetnie. Ha az aranykoronát csak pengőnek értékelem, illetőleg azzal veszem egyenértékűnek, akkor az előfizető most évi 108 pengővel fizet kevesebbet, mint a háború előtt. Ez a körülmény annál nagyobb súllyal esik latba, mert hiszen a folyamatban levő rekonstruáló és automatizáló munkákhoz szükséges anyagok kivétel nélkül mind megdrágultak. Hogy ilyen rendkívül nehéz helyzetben a kis emberek távbeszélőjének az előfizetési díját a posta leszállította, a vezetőség erős szociális érzését dicséri, de semmiképen sem igazolja azt a nagyon is elterjedt felfogást, hogy a budapesti távbeszélődíjak emelkedtek volna.

Díjtételeink a legminimálisabbak. Véleményem szerint azonban nem is itt van a baj! A nehéz gazdasági és kereseti viszonyok között bizony mindenki meggondolja, hogy mire adja ki a pénzét. Az életet, a megélhetést kell jobbra és olcsóbbá tenni s akkor nem látszik drágának a telefon. A régi közmondásnak, hogy „az idő pénz” normális viszonyok között érvényesülni kellene. Most azonban idő van bőven, pénz azonban nincsen s így a régi közmondás csak fájdalmas emlék.

Erős a hitem, hogy talán nem is olyan sok idő múlva nálunk is megjavulnak a viszonyok s akkor elérkezik majd annak az ideje is, hogy a távbeszélődíjak leszállítása is aktuálissá lesz.

A postairányítás.

Írta: MARTON ISTVÁN m. kir. postafelügyelő.

A posta tevékenységében talán egyik legfontosabb és legkényesebb ág az irányítási szolgálat. Jó és biztosan működő irányítás nélkül nem lehet a küldeményeket idejében továbbítani és kézbesíteni. Már pedig a postára adott küldemények feladói rendszerint nagyon jól ismerik a felhasznált szállítási eszközök menetrendjét és küldeményeiket oly időben adják fel, hogy azok az előre kiszámított órára a címzettek kezeihez juthassanak. A közönség elvárja a postától, hogy küldeményeit a legrövidebb idő alatt szállítsa és kézbesítse.

Bár a gyors szállításra és kézbesítésre vonatkozó követelés valamennyi postára adott küldeménynél általános, mégis egyik fajtánál sem oly kényes, mint a levelezésnél. Még a nyomtatványokként feladott küldeményeknél is, mint aminők a családi és a társadalmi értesítők, rendszeren számításba veszik a feladók, hogy küldeményeik a lehető legrövidebb idő alatt kézhez jutnak.

A közönségnek ez a kívánsága a technika mai fejlettsége mellett érthető és jogos, miért is a postának mindent el kell követnie, hogy ennek a kívánságnak eleget tegyen. Ezt pedig csak az irányítási szolgálat megfelelő berendezésével lehet elérni.

A háború előtti években a jó irányítás szintén nagy fontosságú volt, de az akkori idők postájának a mainál sokkal könnyebb volt a helyzete. A postai összeköttetések ugyanis jóval sűrűbbek voltak, több alkalom kínálkozott a továbbításra s a téves irányításokat hamarabb helyre lehetett hozni. Abban az időben még a vasúti mellékvonalak legtöbbször is 2 pár kalauzpostá közlekedett és az útmenti hivatalok között alig akadt oly jelentéktelen, mely nem mind a 4 áthaladó kalauzpostával váltott zárlatot. A fővonalak mentén természetesen még jobb volt a postai közlekedés. A gócponti állomások hivatalai csak a mozgópostákkal 8—10-szer cserélték ki anyagukat, nem is szólva a vasúti kalauzok útján fenntartott összeköttetésekről, úgyhogy szinte nehéz volt a kézbesítésben késedelmet észrevenni. Akkoriban sok esetben elégséges volt a küldeményeket a rendeltetési helyen áthaladó valamelyik mozgópostához teremni.

A háború és azt követő szomorú idők mindezt megváltoztatták. Ritkább lett a vasúti és ezzel együtt a postai közlekedés is. Az ország szét-